

ג, קו"ע הגר"ז ס"ח, משנ"ב ס"ק כב, הלכה כדוכא.

הצצה בנטילת ידיים [המשך]

- ד. צריך להיזהר מחציצה בידיו בזמן נטילת ידיים (קו"ע אורח"ס סי' קס"א) לכן לכתחילה ראוי שיעיין בידיו קודם הנטילה לראות שאין עליהן חציצה כגון: לכלוכים דבוקים וכדו' (משנ"ב ס"ק א').
- ה. אם יש ממשות של צבע על ידיו חוצץ (קו"ע ס"ב) אבל אם אין ממשות צבע, אלא רק מראה בעלמא אין זה מהווה חציצה (משנ"ב ס"ק יד) ולכן:
 - * צבע שמתהווה על הידיים מקילוף פירות וירקות השונים- אינו חציצה כגון : מראה חום מקילוף תפוחי אדמה, אדמומיות מקילוף סלק וכדו'
 - * רישומי עט בן זמננו, יוד רפואי, צבע של טוש וכדו' הוא רק בגדר מראה בעלמא ואינו חוצץ (פסקי תשובות סי' קס"א ס"ז, ט).
- כלי הנטילה [המשך]
- ו. אם אין לו כלי נטילה אלא בקבוק שפיו צר, יש להקל ליטול ממנו נטילת ידיים אפילו מבקבוק פלסטיק בן זמננו (ק. ילקוט יוסף סי' קט"ב-ג, פסקי תשובות ס"ח).
- ז. אם אין לו כלי נטילה ונמצא לידים או נהר וכדו' יכול להטביל ידיו (כדין מקוה) (קו"ע סי' קט"ד) ומספיק לטבול פעם אחת (קו"ע סי' יט) ויברך "על נטילת ידיים" ולא "על טבילת ידיים" (קו"ע ס"ב) וגם האשכנזים נהגו כספרדים בזה (הלכה כדוכא לגר"ז יוסף סי' קט"ה, פסקי תשובות סי' קט"ג).
- אבל לקחת מים מהים בכלי וליטול ידיים אסור מאחר שמי הנטילה צריכים להיות ראויים לשתיית כלי, אבל לענין טבילת ידיים מותר כי יש לים דין מקוה]
- ח. צריך שהמים היורדים על הידיים בנטילת ידיים יבואו מכוח אדם [שישפוך על ידיו] ולא שיבואו מאליהם (קו"ע סי' קט"ז).
- ט. אין ליטול את הידיים ע"י פתיחת הברז וסגירתו (קו"ע סי' קט"ז, קו"ע אורח"ס לגר"ז כ"א שאלו ח"א סי' טו) אלא יטול על ידי כלי המכיל "רביעית" [81 סמ"ק] (קו"ע ס"א)
- י. אין חובה שהנוטל ידיו הוא בעצמו ישפוך את המים על ידיו, אלא הכל כשרים ליטול לו ידיים אפילו חרש, שוטה וקטן (קו"ע ס"א) כאפילו שהקטן פחות מגיל 6 (ק. ילקוט יוסף סי' קט"ז)
- יא. מותר מעיקר הדין ליטול ידיו במים ע"י גוי (קו"ע ס"א) אבל האחרונים החמירו בזה (הלכה כדוכא ס"ק כח) אלא אם כן אינו יכול ליטול לבד ויש לו רק את הגוי שיעשה כן [כגון עובד זר לזקן וכדו'] שאז מותר ע"י גוי (ק. ילקוט יוסף ס"א).
- יב. אין אשה שאינה טהורה [נידה] יכולה ליטול ידיו של בעלה, אבל כשהיא טהורה מותר (הקו"ע יו"ד סי' קס"ב, טהרת הבית לגר"ע יוסף ח"צ סי' יב ס"לט) הטעם: לאיסור מצד גלוי חיבה שאסורים בתקופה האסורה ע"ד ס"א, טהרת הבית ס"א.
- יג. מותר ליטול ידיו מאשה שאינה טהורה (קו"ע אורח"ס סי' קט"א היינו בתו, אחותו או אימו כשאינן טהורות (קו"ע יו"ד לגר"ע יוסף ח"צ ח"ו סי' יט, הלכה כדוכא סי' קט"א, פסקי תשובות ס"ק 61).
- ומכל אשה אחרת אין ליטול ידיים אפילו היא טהורה (קו"ע אכ"ע סי' כה ס"ה, קו"ע יצי"א ס"ק ג, הלכה כדוכא ס"א) שמא יבוא לידי הרהור עבירה (קו"ע ס"א).

שירת הבקשות באשדוד ולימוד המקאמים בכל ליל שבת בבית"כ הרש"ש רחוב רבי מאיר בעל הנס (כניסה מלידת ת"ת בעלז טלפון לעדכונים 073-2483064)

שעור לגברים באשדוד בכל יום רביעי מ- 8:00 עד 9:00 בערב עם הרב חגי לוי שליט"א בנושא: הלכות שבת בבית"כ שלום ורינה רח' רבי מאיר בעל הנס 40 אזור ז

ניתן להשיג באיחוד את לוח הברכות העכשוני - ברכה ראשונה ואחרונה של כל מאכל

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 *לא לעיין בתפילה* דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

האיחוד

עלון לשבת קודש

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאית

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

כו' שבט תשע"ט 1259 (שנה כד')

נושא השבוע: נטילת ידיים (ג)

התפטר: "הדבר אשר" (ירמיה לד)

פרשת משפטים - שבת מברכין

ר"ח אדר א' יחול אי"ה בימים שלישי ורביעי מולדו בליל שלישי בשעה 23:57 ו-15 חלקים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כ"א, א)

למה לא נאמר "ואלה משפטים אשר תצום"?

לרמז למה שאמרו חז"ל על הפסוק: "והלך לפניך צדקך" - שהמצוות שעושה האדם בעולם הזה הולכים לפניו וממליצים בעדו טובות בעולם הבא, וזה שנאמר: "ואלה המשפטים אשר" - אם ישמור אותם האדם ויקייםם אזי יזכה: "תשים לפניהם" - זכויותיו ילכו לפניו להמליץ טוב בעדו בדינו לאחר פטירתו. (אור החמה)

"אך אם יום או יומים יעמוד לא יוקם כי כספו הוא" (כ"א, א)

יש לפרש בדרך רמז על האדם שאינו מתעורר לחזור בתשובה אלא רק בשני ימי ראש השנה וביום כיפור בהיותו מפחד גזר הדין ואחר כך חוזר הוא לסורו, על זה אומר הפסוק: "אך" - רק, "אם יום" - זה יום הכיפורים, "או יומים" - של רה"ש יעמוד האדם ויתפלל וישוב בתשובה, ובחלוף ימים אלו ישוב לסורו, "לא יוקם" - אין לתשובתו כל ערך היות ואינו מתחרט מעמקי ליבו אלא מפחד ורועד ממה שיגור עליו. (שם)

"כי תראה חמור שונאך רובץ תזות משאו וזדלת מעוזב לו עוזב תעוזב עמו" (כ"ג, ה)

אומר הבעש"ט זע"א: אם תראה את כוח החומריות שבגופך שהוא רובץ מלא עצלות, תחת העומס הגשמי והוא מפריע לנשמתך למלא את יעודה מלקיים את התורה והמצוות, וכתוצאה מכך "והזדלת מעוזב לו" - תסגף ותצער את גופך, דע כי לא זו הדרך! אלא "עוזב תעוזב עמו" - תזכך את גופך בכך שתעלהו לקדושה.

בזכות נטילת ידיים

נולדתי ב-י' טבת תשנ"א, בבית חולים שערי צדק בירושלים. בטרם שחרורי בבית חולים ביצעו לי בדיקת דם שגרתית, והתגלה כי יש לי צהבת ילודים. הרופאים התחילו טיפול של אור כחול אך הימים חלפו והצהבת עלתה. בערב בוצעה בדיקת דם נוספת, הבילירובין [מדד הצהבת] עמד על 20.5.

פרופסור אידלמן, מנהל המחלקה שוחח עם אימי ואמר שצריך להתחיל בהחלפת דם. אימי שזו הלידה הראשונה שלה הייתה חרדה ומואגת, היא ירדה ובכחה ארוכות... מבצע לזכויות הפונה למסדרון הבחינה באברך שסימן לה בידו שתיגש אליו. הוא שאל אותה לפרש בכייה והיא סיפרה לו על הצהבת, הוא אמר: "אל תדאגי אם תעשי מה שאומר לך התינוקת לא תזדקק להחלפת הדם, מחר בבוקר תיטלי לה ידיים לסירוגין כשם שמבצעים נטילת ידיים בבוקר".

למחרת בבוקר נטלה לי אימי ידיים, וגם בבקרים שאחרי ובדיקות הדם השתפרו ליום עד לשחרורי מבית חולים שאני בריאה לחלוטין. (התפרסם באתר של עמותת על"ה בעלת המעשה אודליה נקי)

מעשה שהיה

לדון לכף זכות

שמי נעמה ואני בת 12 ומתגוררת בחולון. אני ילדה חברותית

ושמחה אך בלימודים הייתי חלשה. יש לי חברה טובה, אתי שמה, היא חברה

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב *שעון חורף* סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8:39 - 8:41

כניסת שבת: 4:55 יציאת שבת: 5:47 יציאת שבת: 6:21

נאמנה, מקסימה וחייכנית וגם היא כמוני מקבלת ציונים דומים לשלי, וכך התקיימה בננו תחרות חצי מבודחת וחצי עצובה מי קיבלה את הציון הכי נמוך. בתחילת השנה נכנסה אלינו מורה שכל הבנות אהבו מהרגע הראשון, אצלי ההתלהבות לא גרמה לשינוי בלימודים, אך אצל חברתי אתי היא התבטאה גם למעשה. אתי התחילה להקשיב בשיעורים ולהשתתף בהם, להכין שיעורי בית ולהתכונן למבחנים, ובהדרגה החלו ציוניה לעלות והם הגיעו אף למאה.

שמחתי מאד בשבילה אבל הרגשתי מדקרה של קנאה בליבי, לפתע הרגשתי את עצמי בודדה בתחתית הכיתה. נכון שיכולתי להתאמץ כמוה אך למרות רצוני הטוב, עדיין לא מצאתי את הכוח להתחיל להשתנות, ואז הגיעה תעודת השליש הראשון.

בדרך כלל אנו מסתירות את התעודה משאר בנות הכיתה ומראות רק זו לזו, אך הפעם אתי לא הראתה לי את התעודה שלה, וידעתי בדיוק למה. לא מפני שהתביישה אלא מפני שלא רצתה שאני אתבייש. הערכת את רגישותה אבל הרגשתי שמשוה בחברות שלנו נסדק ופתאום אנו כבר לא יכולות לשתף זו את זו. לא דיברנו על כך אך העניין הפך למעין מחיצה בינינו. שבוע לאחר קבלת התעודות קרה אירוע ששינה את הכול. היה זה במבחן ביהדות, מבחן קשה במיוחד... אתי ניסתה לשכנע אותי ללמוד איתה ואני כהרגלי התחמקתי.

ואז הגיע יום המבחן... שקט השתרר בכיתה, התחלנו לקרוא את השאלות ואני לא ידעתי כלום אבל הרגשתי שגם אתי שלצידי נמצאת בלחץ. עברו חמש דקות, הצצתי במבחן שלה וראיתי שהיא לא רושמת מילה. לפתע היא קמה ממקומה וניגשה למעיל שלה, שהיה תלוי יחד עם שאר המעילים על המתלים בכיתה. היה ברור שהיא מציאה דף ומעיינת בו, היא הסתירה את הדף באמצעות המעיל ופולה לעבר המורה כדי לראות אם הבחינה בה, והיא כנראה לא הבחינה אבל אני וכמה מבנות הכיתה ראינו גם ראינו. היא לקחה טישו מהמעיל וחזרה למקום ואז התחילה לענות במרץ על השאלות שבטופס המבחן. לא היה לי שום ספק, לאתי היה פתק בתוך המעיל ובו כל התשובות. חיברתי זאת עם העובדה שהיא התלוננה שהיא לא זוכרת את החומר ופוחדת להיכשל והבנתי שהיא החליטה להעתיק, כעבור כמה דקות היא קמה שוב למעיל והציצה בפתק הסודי. בפעם השלישית המורה שמה לב ושאלה: "יש איזו בעיה אתי?", "לא הכול בסדר", אמרה אתי ושלפה את חבילת הטישו ונופפה למול המורה. בפעם הרביעית אמרה לה המורה: "את לא צריכה ללכת כל הזמן למעיל, פשוט קחי את חבילת הטישו והניחי אותה על השולחן". תוך 3 דקות היא סיימה, מסרה את המבחן למורה ויצאה כמו כל הבנות לחצר.

ואני... קרטעתי איכשהו, על חלק מהשאלות עניתי תשובות שנראו לי הגיוניות ועל חלק בכלל לא עניתי, סיימתי עם הצלצול ויצאתי בלב כבד. ראיתי את אתי ומשהו בליבי מנע ממני מלגשת אליה, הרגשתי שאני מרוחקת ממנה. כשחלקה המורה את המבחנים היא שיבחה את המצטיינות ובפרט את אתי, חשתי שאני מתכווצת לשמע הדברים, במיוחד שידעתי שהכבוד הגיע לה בזכות שהעתיקה.

השיעור הסתיים וכל הבנות התפזרו, גם אני התכוונתי לצאת אבל המחנכת עצרה אותי "הישארי אתי כמה דקות" ביקשה. התיישבתי מולה "אני רואה שאת מאד עצורה ואפילו כועסת" אמרה. לא עניתי, "הרשי לי להניח שזה קשור לאתי, החברה הכי טובה שלך" הוספתי לשותק. "תגידי, נעמה העובדה שהיא הפכה לחרוצה מפריעה לך?", "לא! אני ממש שמחה בשמחתה, זה ממש לא זה". המחנכת ביקשה להבין: "אז מה זה אם לא זה?", שתקתי, "זה בגלל העתקה של אתי במבחן, נכון?", הייתי המומה איך היא יודעת? "זה בסדר, אני פשוט יודעת". התבלבלתי, אם היא יודעת על כך, אז כיצד היא שיבחה אותה בפני כל הכיתה?

"בואי, אסביר לך, אתי עשתה כבדת דרך ארוכה מאד, זה בכלל לא היה קל לה, כמו שאת יודעת. במבחן ביהדות היא ביקשה ממני לוותר לה על המבחן אך לא הסכמתי, אמרתי לה שהיא הקשיבה ויודעת את החומר וההרגשה שלה נובעת מחוסר אמון בעצמה. ואז הגיע המבחן וכמו כולן ראיתי שהיא רצה מידי פעם למעיל והבנתי שהיא מעתיקה, בתחילה חשבתי לפסול לה את המבחן אך החלטתי שלא לעשות זאת, לא רציתי לפגוע בה ולסכן את כל מה שהשיגה בעמל רב, ואז החלטתי להבליג.

מיד לאחר המבחן קראתי לה בשקט וביקשתי ממנה להוציא את הנייר ממנו העתיקה, ואכן היא הוציאה... "אני רוצה להראות לך אותו".

המחנכת פנתה למתלים ולקחה את המעיל של אתי, הכניסה את ידה לכיס המעיל ושלפה את הנייר, היה זה דף כפול... התעודה של אתי.

הכל "טוב מאוד" ו"ראוי לשבח". היא פתחה את התעודה והראתה לי. בפעם הראשונה ראיתי את התעודה, היתה זו תעודה "משעממת", כמו בחלומות שמעולם לא חלמתי.

"את מבינה? אתי לא העתיקה, היא פשוט רצתה לחזק את האמון שלה בעצמה ולכן הלכה שוב ושוב לראות את התעודה הנפלאה שלה, שהשיגה בעמל כה רב, כך הצליחה להרגיע את הפחדים שלה ולהתרכז במבחן ולהעלות על הכתב את התשובות שאותן ידעה".

הרגשתי שגופי קופא, "התנצלתי בפני אתי על שחשדתי בה ואח"כ בקשתי את רשותה לספר לך את הסיפור ולהראות לך את התעודה שלה, אני חושבת שתסיקי לבד את המסקנות ויודעת שהתעודה הזו תיתן לך כח ללכת בדרך שלה", סיימה המורה.

דמעות ירדו מעיני, פתאום הבנתי איזו חברה מיוחדת וחכמה יש לי ורציתי להיות כמותה וגם חשתי בטחון שאוכל לעשות זאת, ואכן התחלתי לצעוד בדרך שסללה לי אתי בעמל, היא גם עזרה לי למשוך את עצמי למעלה וגם אימי ומורתי סיעו לי רבות אבל את הדרך עשיתי אני בעצמי, בסיום השנה כבר יכולנו להראות זו לזו את התעודות והפעם מהטעם ההפוך.

(ילדים מספרים על עצמם 10- חיים ולדר)

הלכות נטילת ידיים לסעודת פת [ג]

פינת ההלכה

א. מצוה מדברי חכמים [מדרבנן] ליטול ידיים בכלי עם מים לפני הסעודה שאוכל בה לחם (ש"ע אורח"י סי' קנח ס"א וכה"ח ס"ק ג וסי' קנט ס"א) ומצוה לשמוע

לדברי חכמים (כה"ח ס"א).

וצריך להיזהר מאוד בנטילת ידיים, שכל המזלזל בנטילת ידיים חייב בנידוי (גמ' עדויות פ"ה מ"ו) ובא לידי עניות (גמ' שבת ס"ב) ונעקר ח"ו מן העולם (גמ' סוטה ז' (ש"ע ס"ט).

ב. לכתחילה יש לכוון בעת הנטילה לנטילת ידיים המכשירה לאכילה, ובדיעבד שלא כיוון עלתה לו הנטילה (ש"ע סי' קנט ס"ג, משנ"צ ס"ק עה) גם אם אחרים נוטלים לו ידיים יכוון הוא את הכוונה הנ"ל (הלכה כדורה שם ס"ו).

ג. מעיקר הדין די שייטול ידיו עד סוף קשרי אצבעותיו וראוי להחמיר וליטול עד מקום חיבור כף היד לזרוע (נ"פ ש"ע סי' קס"ד, משנ"צ ס"ק כ"א, הלכה כדורה לגר"ל יוסף סי' קס"ט, הליכות עולם לרש"י עובדיה יוסף ח"א עמ' ס"ה) ולמסקנה יש להקפיד ליטול עד מקום חיבור כף היד לזרוע ורק בשעת הדחק כגון: שיש לו מים בצמצום די שייטול עד סוף קשרי האצבעות (משנה ברורה לחפץ חיים זאה"ל "זאה"ל לנהג", בן איש חי לרבנו יוסף חיים ז"ל פסק שמיני ס"ט, כף החיים לרב יעקב סופר סי' קס"א ס"ק לו ושכן דעת המקובלים שצריך ליטול את כל כף היד ויש לזה ג"כ טעם על פי הסוד, הליכות עולם לרש"י עובדיה יוסף ח"א ע"ס, הלכה ברורה לגאון דוד יוסף ע"ס, פסקי תשובות לגאון שמחה רבינוביץ סי' קס"א (א).

[וכשנוטל עד סוף קשרי אצבעותיו נוטל בברכה כרגיל] הליכות עולם ע"ס, פסקי תשובות ע"ס, ש"ת זכר משה לגר"מ פיינשטיין ח"ג סי' לו).

הדין האמור שמעיקר הדין די ליטול עד סוף קשרי האצבעות, אינו אלא כשידיו נקיות ואין עליהם לכלוך אבל אם היו ידיו מלוכלכות מזיעה וכיו"ב, צריך מן הדין ליטול עד סוף כף היד (מנן אברהם ס"ק